

Základní škola, Kanice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace

Program proti šikanování

Tento dokument je součástí Minimálního preventivního programu školy, je to otevřený dokument, který v průběhu školního roku můžeme upravovat a doplňovat. Vychází z metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6

Pedagogičtí pracovníci i další zaměstnanci školy vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka. Všichni pracovníci školy by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Šikana se v zárodečné fázi vyskytuje v téměř každé škole, a proto je nutné věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost.

Naše škola začala již několik let pracuje podle Minimálního programu prevence sociálně patologických jevů, jehož součástí je Program proti šikanování. Hlavní cíle programu, tzn. bezpečná a spolupracující škola - patří mezi priority našeho školního výchovně vzdělávacího programu Otevřená škola. Snažíme se vytvářet zdravé a bezpečné sociální klima školy, prostředí přátelské vůči žákům, všem pracovníkům a rodičům, prostředí, ve kterém je žák úspěšně zařazen do třídního kolektivu a může se harmonicky rozvíjet.

Důraz klademe na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů a snažíme se včas zabývat narušenými vztahy ve třídě a případné náznaky šikany okamžitě řešit.

Na prevenci šikany a při řešení jednotlivých případů učitelé spolupracují podle předem dohodnutých postupů.

Mezi hlavní cíle programu pak patří úzká spolupráce s rodiči, neboť pouze účinná spolupráce rodiny a školy je předpokladem úspěchu v oblasti prevence šikany a dalších sociálně patologických jevů.

Společné vzdělávání a supervize

Všichni zaměstnanci školy se svým chováním a vystupováním podílí na prevenci šikanování ve třídách. Většina z nich je proškolená a užší tým pracovníků má specializační studium v tomto oboru. Budeme i nadále využívat všech dostupných seminářů a proškolení tak, aby všichni zaměstnanci školy opakovaně procházeli DVPP, pravidelně budeme zajišťovat supervizi

Užší realizační tým (URT)

URT tvoří ředitelka školy Mgr. Hana Mazancová, metodik školní prevence a výchovná poradkyně Mgr. Alena Repová, Ing. Alena Kovaříková.

Naším cílem je vytipování míst, kde by mohlo k šikaně docházet, zmapovat okolí školy i místa ve škole a zajištěním těchto lokalit snížit riziko šikany. Jde o šatny školy, WC, prostor v okolí parkoviště a altánek, který je umístěn mimo školu, ale kde děti často pobývají v době, kdy čekají na autobus. Dále jde o vhodné a rychlé řešení problémů, které by se mohly ve škole vyskytnout.

Úkolem je řešení problému, vedení pohovorů a oznamovací povinnost, koordinace.

Zmapování situace a motivace pedagogů ke změně

1. Učitelé (na 1. stupni TU, na 2. stupni učitelé RV/ VkJ a OV/VkO) realizují minimálně jednou během školního roku hodinu na téma šikana (pomocí her, příběhů a dalších činností seznamují žáky s projevy a následky šikanování)
2. ŠMP nebo pověřený pedagog monitoruje situaci sociálního klimatu ve třídách pomocí preventivních aktivit – rozhovorů s dětmi, sociálně psychologických her a sociometrických metod, dotazníků, a to:
  - a. minimálně jednou během školního roku na 1. stupni
  - b. minimálně dvakrát během školního roku na 2. stupni
3. Školní metodik prevence spolupracuje s dalšími organizacemi a organizuje preventivní akce proti šikanování a rasové nesnášenlivosti, např.:
  - a. Programy Městské policie
  - b. Programy Policie ČR
  - c. Spolupráce s okresním metodikem prevence Mgr. Lenkou Cupalovou
  - d. Kurátorkou Mgr. Martou Hrubanovou
  - e. Ligou lidských práv – Férovou školou (Mgr. Lucie Obrovská)
4. Při zjištění šikany mezi žáky se realizují krizové plány A nebo B dle charakteru šikany (viz přílohy)

Společný postup při řešení šikanování

Základem je domluva pedagogů při postupu při řešení šikany

1. Všichni pedagogičtí pracovníci se svým chováním podílí na prevenci šikanování ve třídách a při podezření na šikanu neprodleně kontaktují školního metodika prevence Mgr. Alenu Repovou, v případě její nepřítomnosti ředitelku školy Mgr. Mazancovou. Pokud šikanování oznamují rodiče, poslušnost zůstává stejná. Oznámení však může přijmout každý pedagog. Každé oznámení je však nutno zaznamenat písemně.

Škola má vytvořený krizový plán - vyvěšený ve sborovně- a tím jsou všichni pedagogové povinni se řídit. Všichni, tj. učitelé, správní zaměstnanci, žáci i rodiče jsou s ním prokazatelně seznámeni a toto stvrdí svým podpisem (vždy na počátku školního roku). Program proti šikaně je dostupný všem; Učitelé jej mají ve sborovně, žáci na chodbě na nástěnce (U Zvonu), dále na webových stránkách školy (pro rodiče).
2. Třídní učitelé monitorují sociální klima ve své třídě, neprodleně reagují na nevhodné chování mezi dětmi
3. Výchovná komise (řeší již vzniklé problémy v součinnosti škola – žák – rodiče - popř. přizvaný odborník)

Prevence v třídnických hodinách

Třídnické hodiny jsou ideální dobou pro práci s celým týmem. Formou her, dotazníků, pohovorů učitelé monitorují situaci ve třídě a mohou vyhodnotit stav kolektivu. Četnost TH může být různá, záleží na okolnostech.

Prevence ve výuce

Témata jsou zapracovaná již v MPP školy, vhodné je zařazovat preventivní hodiny do TV, PČ, VkJ, RV, VkO, OV, VV, ČJ, na prvním stupni kamkoliv – záleží na učiteli.

Prevence v mimoškolním životě

Jedná se o dobu, která souvisí s pobytem žáků ve škole, ale nejedná se o přímou výuku. V době přestávek, a to i jednohodinových mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, škola zajišťuje dozor.

Zde může škole účinně pomoci žákovská rada, která jednak monitoringem a následně řešením případných problémů může přispět k řešení problémů.

Žáci mohou využít schránku důvěry, e-mailovou schránku poradkyně, osobní pohovor.

Spolupráce s rodiči

Ideální by bylo získat rodiče k intenzivní spolupráci, otevřenosti, zájmu o dění ve škole. Sloužit by mohlo společné organizování akcí, užší spolupráce prostřednictvím školní rady (realizace dle situace a ochoty rodičů)

Již zažitě jsou informace podávány 2x ročně prostřednictvím Zpravodaje, webových stránek školy, formou letáčků.

Základem však zůstávají třídní schůzky a hovorové hodiny.

Školní poradenské služby

Školním metodikem prevence je Mgr. Alena Repová, konzultační hodiny jsou každoročně upravovány (v souvislosti s rozvrhem), všichni jsou s nimi v úvodu školního roku seznámeni. Jsou k dispozici též na webových stránkách školy.

Spolupráce se specializovanými institucemi

PPP Brno-venkov, Brno, Hybešova 15, tel. 608462245: okresní metodik prevence Mgr. Lenka Cupalová, e-mail: cupalova.lenka@volny.cz

JmKÚ- prevence sociálně patologických jevů – krajský metodik prevence PaedDr. Danuše Pielinská, tel.:541658301, e-mail: pielinska.danuse@kr-jihomoravsky.cz

Středisko výchovné péče, Brno, G.Preisové 8, tel.: 549240166, e-mail: svp.brno@volny.cz,
Mgr. Renáta Ježková

Liga lidských práv, Brno, Bratislavská 31, krizová nonstop tel. linka: 545210446, e-mail: brno@llp.cz, Mgr. Lucie Obrovská

Policie ČR

Správa jihomoravského kraje, Policie ČR, PIS

Kpt. PhDr. Dagmar Bartoníková, Brno, Kounicova 24, tel.: 974224409

Krajský koordinátor preventivních činností por.Bc. Soňa Wolfová, tel.: 974621207

Městská policie

Brno, Štefánikova 43, tel.: 974624001-4, e-mail: mp@mpbrno.cz

Městský úřad Šlapanice, pracoviště Brno, Opuštěná 9/2, Brno, kurátorka pro mládež – Mgr. Marta Hrubanová, tel.:533 304 621, e-mail:hurbanova@slapanice.cz

Od ledna 2009 funguje linka proti šikaně ve školách pro veřejnost. Funguje od 8 do 18 hodin.
Tel.: 286 881 059 nebo 774 089 181

Evaluace

Hodnocení 2x ročně (pololetí, závěr roku) současně s MPP

Evaluace školy

Dotazníky

Vypracovala: Mgr. Alena Repová, školní metodička prevence